

Priekšlikumu un komentāru apkopojums par Konsultāciju dokumentu par maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas noteikšanas kārtību siltumapgādes sistēmas operatora iepirkšanās siltumenerģijas konkurējošajam apjomam

Nr. p.k.	Konsultācijai nodotā projekta redakcija (konkrētā punkta redakcija)	Priekšlikumi un komentāri	Regulatora viedoklis par priekšlikumiem vai komentāriem (ir ņemts vērā, vai informācija par alternatīvu risinājumu)	Konsultācijai nodotā projekta attiecīgā punkta galīgā redakcija
I. Jautājumi, par kuriem vienošanās ir panākta				
1.	-	-	-	-
II. Jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta				
2.	<p>Šķeldas cenas noteikšana</p> <p>4.Šķeldas kā kurināmā cenu (EUR/MWh) maksimālajā siltumenerģijas iepirkuma cenā operators aktualizē katru mēnesi, aprēķinot to kā vidējo svērto cenu nākamajam mēnesim, ņemot vērā nākamā mēneša šķeldas cenu noslēgtajos līgumos par šķeldas piegādi.</p>	<p>SIA "Gren Rīga"</p> <p>Aicinām mainīt šķeldas cenas noteikšanas kārtību, izmantojot nevis AS "Rīgas Siltums" datus, bet attiecīgos šķeldas tirdzniecības platformas Baltpool datus.</p>	<p>Šķeldas iegādes darījumi "Baltpool" biržā nesasniedz apjomus, lai "Baltpool" sistēmā norādītā cena precīzi raksturotu patieso šķeldas vidējo tirgus cenu Latvijā. Ja darījumu skaits biržā nav liels, atsevišķi darījumi var būtiski ietekmēt biržas vidējo cenu. Šā iemesla dēļ "Baltpool" biržas cenu nebūtu ieteicams izmantot par pamata referenci šķeldas cenas noteikšanai, bet to var izmantot kā papildu informācijas avotu siltumapgādes operatora noteiktās šķeldas cenas verificācijai. Papildus jāņem vērā riski, ka "Baltpool" nav pienākuma šādus datus publicēt un, "Baltpool" praksei mainoties, references avots var zust.</p>	
III. Citi priekšlikumi, komentāri un redakcionāli labojumi				
3.		<p>SIA "Juglas Jauda"</p> <p>Nav pamata siltumenerģijas konkurējošā apjoma maksimālās cenas noteikšanai izmantot operatora (mūsu gadījumā AS Rīgas siltums) ražošanas tarifa datus, jo šādā gadījumā pirmšķietami rodas interešu konflikts starp AS Rīgas siltuma kā operatoru un kā siltumenerģijas pircēju, jo kā pircēja interesēs ir iespējami samazināt iepirkuma cenu.</p>	<p>Skaidrojums:</p> <p>Pirmšķietamais interešu konflikts un datu manipulācija tiek novērsta, jo maksimālās cenas noteikšanai izmanto Regulatora apstiprināto ražošanas tarifu. Tarifa izmaksas Regulators ir pārbaudījis, un tarifā tiek ietvertas tikai ekonomiski pamatotas izmaksas.</p>	

	<p><u>SIA “Gren Rīga”</u> AS “Rīgas Siltums” ir tiešā interešu konfliktā. SPRK dokumentā norāda “[..] Tiesiskais regulējums ietekmēs siltumenerģijas ražotājus Rīgā, kas siltumenerģiju pārdod AS “Rīgas siltums” par vienošanās cenu [..]”. Nav pieļaujams, ka tiek izmantoti AS „Rīgas siltums” finanšu dati maksimālās siltumenerģijas cenas aprēķināšanai. Interese konfliktā nav vienīgais aspekts, ja tiek izmantoti konkrēta uzņēmuma finanšu dati, tad rezultāts ir ļoti atkarīgs no būtiskām daudzām finanšu uzskaites detaļām, piemēram:</p> <ol style="list-style-type: none"> Grāmatvedības politika; Izmaksu kontu detalizācijas; Kapitāla izmaksām; Precīzas un pareizas ekspluatācijas izmaksu (iekšējās izmaksas un pakalpojumi sniedzēju izmaksas) pārdales starp daudzajām AS „Rīgas Siltums” ražošanas struktūrvienībām, siltumenerģijas pārvades un sadales infrastruktūru un pārdošanas pakalpojumi, kā arī, precīzas visu administratīvo izmaksu pārdales. <p>AS “Rīgas Siltums” ir finansiāli ieinteresēts un šāda kārtība nekavējoties kļūst par uzņēmuma mērķi, kas valdei, kā kārtīgam saimniekam, jāsasnieg, proti, jānodrošina pēc iespējas zemāka siltumenerģijas iepirkuma cena. Izmaksas un to attiecināšanu var pietiekoši elastīgi optimizēt pielāgojot grāmatvedības uzskaiti.</p>	<p>Tiek nodrošināta regulāra Regulatora uzraudzība – katru mēnesi pirms maksimālās cenas publicēšanas AS “Rīgas siltums” iesniedz Regulatoram veiktos aprēķinus atbilstoši kārtībai, tai skaitā piemērojamo šķeldas cenu.</p>	
4.	<p><u>SIA ”Juglas Jauda”</u> Papildus pie p.1 var arī minēt, ka AS Rīgas siltums un neatkarīgo ražotāju kapitāla un ekspluatācijas izmaksas var būtiski atšķirties un vēl jo vairāk nav pamata izmantot AS Rīgas siltums datus. Kā piemēru būtiskām atšķirībām kapitāla izmaksās var minēt faktus, ka AS Rīgas siltums, izbūvējot Rīgas pilsētas kreisā krasta siltumavotus, ir saņēmis miljonos mērāmus maksājumus no ES atbalsta mehānismiem,</p>	<p>Daļēji ņemts vērā Skaidrojums: Izmaksas var atšķirties, taču šīs Kārtības mērķis nav noteikt katra individuālā ražotāja izmaksas. Tiek noteikta maksimālā augšējā robeža siltumenerģijas iepirkuma cenai, tostarp lai novērstu no šķeldas ražotās siltumenerģijas cenas praksē veidošos sasaisti ar cenu siltumenerģijai, kas ražota, izmantojot dabasgāzi. Maksimālās cenas noteikšanai</p>	<p>2.5. izmanto 10% peļņas likmi pirms procentu maksājumiem un nodokļiem. Peļņas aprēķinam izmanto šādu formulu:</p> $BP1_{kor} = (IM_{kortšk} + IP1_{kor} - K_{proc1}) / 0,9 -$

		<p>kuri nav iekļauti tarifa aprēķinā. Natkarīgie ražotāji šādus atbalsta maksājumus nav saņēmuši.</p>	<p>izmanto pietiekami efektīva ražotāja pieeju, kas balstīta uz esošo tirgu un viena no tā dalībniekiem izmaksu analīzi. Šis princips ir atbilstošs Enerģētikas likumā noteiktajam siltumenerģijas iepirkuma ekonomiskā pakāpeniskuma principam. Kārtībā veikts papildinājums par ES atbalstu saņēmušo ražošanas aktīvu nolietojuma daļas vērtības iekļaušanu pastāvīgo izmaksu aprēķinā.</p>	<p>($IM_{\text{kortšķ}} + IP1_{\text{kor-}K_{\text{proc}1}}$), kur:</p> <p>$IM_{\text{kortšķ}}$ – saskaņā ar šīs kārtības 2.1. līdz 2.4. apakšpunktu aprēķinātās mainīgās izmaksas ar ražošanas tarifā ietvertu šķeldas cenu (tarifa apstiprināšanas brīdī);</p> <p>$IP1_{\text{kor}}$ – saskaņā ar šīs kārtības 2.1. līdz 2.4. apakšpunktu aprēķinātās pastāvīgās izmaksas, iekļaujot ražošanas tarifā neietvertu Eiropas Savienības finansētās uz ražošanu attiecināmo aktīvu daļas nolietojuma vērtību;</p> <p>$K_{\text{proc}1}$ – procentu maksājumi.</p>
5.		<p>SIA "Juglas Jauda" Kārtības p.2.5. minētā peļņas likme ir nesamērīgi maza, jo aprēķinātā iepirkuma cena ir maksimālā iepirkuma cena, kuru neatkarīgie ražotāji gada griezumā nekad nerasniegs, jo ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi faktiskā iepirkuma cena vidēji ir būtiski mazāka par noteiktajiem griestiem.</p> <p>SIA "Gren Rīga" Izvērtējot siltumenerģijas tirgu 2025./2026. gada apkures sezonā, kurā pirmo reizi tika izmantots dienas siltumenerģijas iepirkums, vidējā Gren Rīga sasniegtā siltumenerģijas cena bija par 13,80 EUR/MWh zemāka nekā noteiktie siltumenerģijas cenas griesti 60</p>	<p>Skaidrojums: Maksimālās cenas aprēķinā ietvertā peļņa 10% pirms procentu maksājumiem un nodokļiem (EBIT) ir ekonomiski atzīta par salīdzinoši augstu peļņas līmeni un atbilstoša Latvijas ekonomiskai situācijai, tai skaitā sabiedrisko pakalpojumu nozarē.</p> <p>Analizējot iepriekšējo gadu datus, Regulators secina, ka komersantu, kuri nodrošina siltumenerģijas ražošanu Daugavas labajā krastā Rīgā, izņemot AS "Latvenergo", vidējā cena 2024. gadā ir bijusi zemāka par Kārtības projekta konsultācijas procesa publicēšanas brīdī aplēstajiem maksimālās cenas griestiem. Līdz ar to ir pamats pieņemt, ka Kārtība</p>	

		<p>EUR/MWh, proti – 46,20 EUR/MWh. Ja cenas griesti būtu noteikti 50 EUR/MWh, tad sasniegtā siltumenerģijas cena būtu tikai 40,36 EUR/MWh, kas savukārt nozīmē, ka šķeldas siltuma avoti strādātu ar zaudējumiem, nespējot pilnībā segt kapitāla izmaksas vai citas fiksētās ražošanas izmaksas.</p>	<p>maksimālās cenas noteikšanai ir korekta un neierobežota neatkarīgo ražotāju savstarpējo konkurenci un vienlaicīgi pilda tās noteikšanas mērķi – ierobežot siltumenerģijas cenas pieaugumu, ja siltumenerģijas tirgus darbības nepilnību dēļ tā ir nepamatoti augsta.</p>	
6.		<p>SIA "Juglas Jauda" SIA Juglas jauda kā kurināmo izmanto ne tikai šķeldu, bet arī dabas gāzi, tai ar SPRK 29.06.2023 lēmumu Nr.72 ir noteikts siltumenerģijas ražošanas tarifs pie dažādām dabasgāzes cenām. Ņemot vērā aktuālo dabasgāzes cenu un provizorisko maksimālo siltumenerģijas cenu, kas aprēķināta pamatojoties uz kārtību, pašreiz SIA Juglas jauda siltumenerģijas tarifs būs par aptuveni 12 EUR/MWh augstāks nekā maksimālā iepirkuma cena saskaņā ar kārtību, kas nepamatoti samazinās SIA Juglas jauda darbības rentabilitāti.</p> <p>SIA "Gren Rīga" Ņemot vērā aprēķinus un analīzi, Gren uzskata, ka siltumenerģijas cenas griestiem, pie šķeldas tirgus cenas 23 EUR/MWh, ir jābūt noteiktiem diapazonā 65–70 EUR/MWh. Turklāt siltumenerģijas cena būtu nosakāma divās daļās, atdalot investīcijas un fiksētās izmaksas no mainīgajām ražošanas izmaksām, tā nodrošinot efektīvu īstermiņa siltumenerģijas ražošanas optimizēšanu, izmantojot mainīgo siltumenerģijas cenas daļu.</p>	<p>Skaidrojums: Maksimālā siltumenerģijas cena ir balstīta uz siltuma ražošanas tehnoloģiju un segmentē tirgu pēc galvenās tehnoloģiskās pazīmes – siltumenerģijas ražošana ar šķeldu kā kurināmo. Ņemot vērā centralizētajā siltumapgādē Latvijā izmantoto šķeldas īpatsvaru, šķelda uzskatāma par bāzes kurināmo. Līdz ar to tiek dots signāls komersantiem attīstīt tādas tehnoloģiskos risinājumus, kas ir vienlīdz efektīvi vai efektīvāki par siltumenerģijas ražošanu no šķeldas. Citi siltumenerģijas ražošanas veidi jāuzskata par izmaksu optimizāciju vai ražošanas efektivizāciju, tādēļ maksimālās cenas aprēķinā netiek ņemti vērā.</p> <p>Attiecībā uz SIA "Juglas Jauda" specifisko situāciju, ka tai šobrīd ir gan spēkā esošs Regulatora noteikts tarifs, gan būs saistoši maksimālās siltumenerģijas iepirkuma cenas griesti, Regulators paskaidro, ka uz SIA "Juglas jauda" attieksies Enerģētikas likuma 49. panta pirmajā pieci prim daļā noteiktais, ka konkurējošā apjoma ietvaros noteicošā ir maksimālā siltumenerģijas iepirkuma cena. Ja SIA "Juglas jauda" turpinās darboties tirgū konkurējošā apjoma ietvaros, komersantam ir iespēja jebkurā laikā vērsties Regulatorā ar lūgumu atcelt Regulatora lēmumu par tarifiem.</p> <p>Attiecībā uz investīciju izmaksām maksimālās cenas aprēķina kārtību var pārskatīt, kad konkurējošā tirgus daļa tiks palielināta ar jaunām ražošanas jaudām.</p>	

7.		<p><u>SIA "Juglas Jauda"</u> Ņemot vērā kārtības pamatojumā teikto, ka kārtība ietekmēs tikai neatkarīgos ražotājus var izdarīt secinājumu, ka kārtība neietekmēs dominējošā tirgus dalībnieka AS Latvenergo siltumenerģijas piedāvājumu. No tā var pirmšķietami izdarīt secinājumu, ka SPRK ar šo kārtību lobē fosilā kurināmā izmantošanu siltumapgādē, jo kārtība nekādi neietekmē siltumenerģijas piegādes cenas no AS Latvenergo.</p>	<p>Skaidrojums: Maksimālās cenas noteikšanas kārtība attiecināma uz visiem AS "Rīgas siltums" konkurējošajā tirgus daļā iepirktajiem siltumenerģijas apjomiem, tai skaitā arī AS "Latvenergo" piegādātajiem.</p> <p>Attiecībā uz AS "Latvenergo" kā dominējošo tirgus dalībnieku ir noteikti citi regulācijas principi – siltumenerģija AS "Rīgas siltums" tiek piegādāta par regulētu tarifu. Apgalvojums par to, ka Regulators lobē fosilā kurināmā izmantošanu, ir nepamatots, jo Regulators, nosakot AS "Latvenergo" tarifu, vadās pēc likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajiem principiem.</p>	
8.		<p><u>SIA "Gren Rīga"</u> Ņemot vērā būtisko atšķirību starp siltumenerģijas cenas griestiem un faktiski sasniedzamo siltumenerģijas cenu konkurējoša tirgus apstākļos, cenas griestu noteikšanu nedrīkst skatīt atrauti no siltumenerģijas tirgus nosacījumiem. Jāņem vērā, ka šāds uzdevums nepārprotami ietverts arī Enerģētikas likuma grozījumos, uz kuru pamata SPRK plāno pieņemt šo lēmumu.</p>	<p>Skaidrojums: Regulators, izstrādājot šīs Kārtības projektu, ir analizējis vēsturiskos datus, vērtējis salīdzinošus nozares rentabilitātes datus, piesardzīgi novērtējis nostrādāto stundu skaitu, proti, iespēju robežās ņēmis vērā kritiskos faktoros. Aplēstā maksimālā cena, analizējot to kopsakarā ar vēsturiskajiem datiem, neliecina par kritisku situāciju esošajos apstākļos. Vienlaikus Regulators apzinās, ka jaunu staciju ienākšana var būtiski mainīt tirgus dinamiku, līdz ar to jaunu staciju ienākšanas gadījumā, kā tas norādīts konsultāciju dokumentā, vērtēs kārtības pārskatīšanas nepieciešamību.</p>	
9.		<p><u>SIA "Gren Rīga"</u> Siltumenerģijas cena būtu nosakāma divās daļās, atdalot investīcijas un fiksētās izmaksas no mainīgajām ražošanas izmaksām, tā nodrošinot efektīvu īstermiņa siltumenerģijas ražošanas optimizēšanu, izmantojot mainīgo siltumenerģijas cenas daļu. Šāds divdaļīgs cenas princips plaši tiek izmantots dažādās nozarēs Latvijā, piemēram, AS "Latvenergo" siltumenerģijas ražošanai, AS "Sadales tīkls", AS</p>	<p>Skaidrojums: Siltumenerģijas cenas noteikšana divās daļās būtu atrauta vērtēšana no esošās tirgus situācijas, veidojot modeli, kas nav salāgojams ar pašreizējo risinājumu, jo šobrīd AS "Rīgas siltums" siltumenerģiju iepērk izsoles veidā.</p> <p>AS "Latvenergo" gadījumā divdaļīgs tarifs ir saistīts ar papildu pakalpojumu nodrošināšanu, kurus citi</p>	

		<p>“Augstsprieguma tīkls”, AS “Conexus Baltic Grid” un AS “Gasos”. Tāpat tas tiek piemērots siltumenerģijas iepirkumos citās pilsētās, tostarp Kopenhāgenā un tās apkārtnē, tādējādi nodrošinot stabilu vidi investīcijām ilgtermiņā un optimizētas ražošanas izmaksas īstermiņā, nodrošinot, ka katrā dienā un stundā tiek izmantoti konkurētspējīgākie resursi siltumenerģijas ražošanai.</p> <p>Piedāvājam maksimālo siltumenerģijas cenas līmeni attiecināt nevis uz ikdienas siltumenerģijas iepirkumu, bet to noteikt kā 1 mēneša vidējo maksimālo cenu ar korekciju (uz augšu vai uz leju) uz nākošo mēnesi. Tas strādātu tā, ka pirmajā mēnesī nepiemērojot jaunās cenas griestus, bet izmantojot esošo siltumenerģijas iepirkuma kārtību, tiktu noteikta pirmā mēneša cena, kas ir sasniegtā vidējā iepirktās siltumenerģijas cena (piemēram 50 EUR/MWh). Tas ļautu nākošā mēneša maksimālo siltumenerģijas cenu nosakot pēc sekojošas formulas : SPRK aprēķinātā maksimālā cena (piemēram 55 EUR/MWh) – sasniegtā cena iepriekšējā mēnesī (piemēram 50 EUR/MWh), aprēķins $55 + (55 - 50) = 60$ EUR/MWh, šādi plūstoši koriģējot katra nākošā mēneša maksimālo siltumenerģijas cenu uz augšu un uz leju.</p>	<p>ražotāji Daugavas labajā krastā Rīgā nenodrošina. Savukārt pārvades un sadales sistēmas operatoru tarifu gadījumā divdaļīgi tarifi izvēlēti, lai dotu signālus lietotājiem rūpīgi izvērtēt pieprasītās jaudas, tādējādi izvairoties no liekām investīcijām nenoslogotas sistēmas izveidē un uzturēšanā.</p> <p>Ieviešot maksimālo siltumenerģijas cenu Rīgas pilsētas siltumenerģijas iepirkuma tirgū, Regulators vērtēs tās ietekmi un nepieciešamības gadījumā veiks korekcijas.</p>	
10.		<p><u>SIA “Gren Rīga”</u></p> <p>Ņemot vērā, ka cenu griestu ieviešanas princips Enerģētikas likumā ir attiecināms ne tikai uz Rīgas pilsētu, bet visu Latviju, nav pieļaujams, ka SPRK izstrādā tikai kārtību cenas aprēķināšanai, deleģējot cenas griestu aprēķinu noteikt AS “Rīgas Siltums”. SPRK, kā neatkarīgai iestādei, ir jāuzņemas cenas griestu aprēķins un noteikšana, kā tas norādīts likuma anotācijā un Enerģētikas likumā</p>	<p>Maksimālās cenas noteikšana noris uz Regulatora izvērtētu un apstiprinātu tarifu bāzes. Regulators saglabā uzraudzību pār cenu griestu noteikšanu, nosakot AS “Rīgas siltums” pienākumu pirms cenas publicēšanas iesniegt Regulatoram aprēķinu. Rīgas siltumenerģijas tirgus, salīdzinot ar pārējo Latviju, ir specifisks. Izdalot Rīgas pilsētu atsevišķi, likumdevējs skaidri norāda, ka maksimālā cena jāaprēķina, ņemot vērā lokālā tirgus īpatnības.</p>	